

**Západočeská univerzita v Plzni**  
**Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara**

**Bakalářská práce**  
**UMĚNÍ V DESIGNU NÁBYTKU**  
**Julie Halamová**

**Plzeň, duben 2023**

**Západočeská univerzita v Plzni**  
**Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara**

**Katedra designu a užité tvorby**  
Studijní program Design  
Specializace Design nábytku a interiéru

**Bakalářská práce**  
**UMĚNÍ V DESIGNU NÁBYTKU**  
**Julie Halamová**

Vedoucí práce: Mgr. art. Jana Potiron, ArtD.  
Katedra designu a užité tvorby  
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara  
Západočeské univerzity

**Plzeň, duben 2023**

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI  
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara  
Akademický rok: 2021/2022

# ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Julie HALAMOVÁ**  
Osobní číslo: **D20B0131P**  
Studijní program: **B8208 Design**  
Studijní obor: **Design, specializace Design nábytku a interiéru**  
Téma práce: **UMĚNÍ V DESIGNU**  
Zadávací katedra: **Katedra designu**

## Zásady pro vypracování

**Tvůrčí záměr:** Návrh produktu, interiérového prvku nebo nábytku, který bude inspirovaný uměleckým směrem 20. století. Konečný výrobek bude zaměřený na jeden styl z tohoto období, který využívá zajímavých a nově objevených technik té doby. Ty jsou v mnoha případech stále nadčasové a nacházejí si své uplatnění i v současné designové tvorbě.

**Způsob realizace:** Technika zpracování vyplývá z finálních návrhů. Postup: rešerše, brainstorming, metodologie designu, konzultace návrhů, skici, vizualizace a výroba modelu. Výsledek bude prezentován formou modelu nebo prototypu v měřítku, který vyplývá z finálního návrhu, 2D poster o rozměrech 100x70cm, doplněn odpovídající obrazovou a písemnou dokumentací.

**Cíl:** Navržení produktu se zaměřením na jeden sloh či směr z období 20. století. Cílem je znovu oživit dříve běžně používané materiály a technologie výroby a zasadit je do designu dnešní doby.

**Předpokládaný charakter výstupu:** Charakter i počet kusů vyplývá v průběhu navrhování. Minimální rozměr výrobku je stanoven na 40x40x20cm. Dokumentace bude obsahovat produktové fotografie, popis, technické a výrobní výkresy.

**Rozsah průvodní zprávy:** Rozsah průvodní zprávy je stanoven vedoucím práce na minimálně 15 normostran textu. Maximální rozsah (včetně příloh a obrazové dokumentace) je stanoven na 60 stran.

Rozsah teoretické části: **min. 15 normostran textu**  
Rozsah praktické části: **vyplyne ze zpracování BP**  
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

FAIRS, M. *Design 21. století – nové ikony designu, od masového trhu k avantgardě*. Praha: Slovart, 2007. ISBN 978-80-7209-970-2.  
FAIRS, M. *Green Design*. Berkley: North Atlantic Books, 2009. ISBN 9781847321275.  
KOLESÁR, Z. *Kapitoly z dějin designu*. Praha: Vysoká škola umělecko-průmyslová, 2004. ISBN 80-86863-03-4.  
NORMAN, Donald A. *Design pro každý den*. Praha: Dokořán, 2010. ISBN 978-80-7363-314-1.  
WEINSEINSCHENK, S. *100 věcí, které by měl každý designér vědět o lidech*. Brno: Computer Press, 2012. ISBN 978-80-251-3649-2.  
PETRANSKÝ, L. *Teória a metodológia designu*. Technická univerzita ve Zvolenu, 1994. ISBN 80-228-0318-9.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. art. Jana Potiron, ArtD.**  
Katedra designu a užitého umění  
Konzultant bakalářské práce: **Vítězslav Březina**  
Konzultant mimo univerzitu  
Datum zadání bakalářské práce: **31. května 2022**  
Termín odevzdání bakalářské práce: **28. dubna 2023**



L.S.

**MgA. Vojtěch Aubrecht v.r.**  
děkan

**Doc. akademický malíř František Steker v.r.**  
vedoucí katedry

## **Čestné prohlášení**

Prohlašuji, že bakalářskou práci na téma Umění v designu nábytku jsem vypracovala samostatně a veškerou použitou literaturu a další prameny jsem řádně označila a uvedla v příloženém seznamu. Umělecké dílo jsem vypracovala samostatně a nejedná se o plagiát.

V Plzni dne .....

.....

Julie Halamová

## **Poděkování**

V první řadě bych ráda poděkovala Mgr. art. Janě Potiron, ArtD. za příjemný a velmi vřelý přístup, cenné konzultace během celého studia a především za vedení při mé závěrečné práci. Díky patří také MgA. Štěpánu Rousovi, Ph.D. za začátky v ateliéru Nábytku a interiéru a za vedení v prvním ročníku. Poděkování si zaslouží celá má rodina a mí nejbližší za péči, pomoc a podporu v průběhu mých projektů, na kterých jsem během studijních let pracovala. A na závěr bych ráda zmínila Bc. Štěpána Kadlece, Jaroslava Válka, Jiřího Poledne, Jana Šantavého a pana Vítězslava Březinu, kteří se nemalou měrou podíleli na konzultacích a výrobě mé bakalářské práce. I jim patří mé velké poděkování za ochotu, pomoc a vřelý přístup.

## Obsah

ÚVOD.....	8
1. MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE.....	9
2. VÝBĚR TÉMATU.....	14
3. CÍL PRÁCE.....	15
4. ORGANICKÁ ARCHITEKTURA.....	16
5. JEDNOTLIVÍ PŘEDSTAVITELÉ.....	18
5.1. Frank Lloyd Wright.....	18
5.2. Alvar Aalto.....	20
5.3. Antoni Gaudí.....	23
6. PROCES TVORBY.....	26
6.1. Rešerše a průzkum trhu.....	26
6.1.1. Předměty každodenního použití.....	27
6.1.2. Stůl.....	28
6.1.3. Rostliny.....	28
6.1.4. Průzkum trhu.....	30
6.2. Realizace.....	30
7. FINÁLNÍ NÁVRH.....	32
8. TECHNOLOGIE VÝROBY.....	34
8.1. Technický výkres.....	36
9. PRODUKTOVÉ FOTOGRAFIE.....	37
10. ZÁVĚR.....	40
10.1. Přínos v daném oboru.....	40
10.2. Silné stránky.....	41
10.3. Slabé stránky.....	42
RESUMÉ.....	43
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	44
SEZNAM PŘÍLOH.....	46

## ÚVOD

Hlavním cílem mé bakalářské práce je zaměřit se na nábytek nebo jiný interiérový prvek, který je inspirovaný vybraným uměleckým směrem nebo umělcem z období 20. století. Snažím se soustředit na technologie výroby, které byly kdysi v popředí a které nachází nebo by měly nacházet místo i v současné době. Mou prací zdůrazňuji dopad různých technologií i materiálů na naši planetu. Podstatnou rolí celého konceptu je pozornost zaměřená na péči o rostliny, úcta k přírodním zdrojům a životnímu prostředí.



## 1. MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE

Design obecně jako obor si ke mně našel cestu čirou náhodou a ve správnou chvíli, když jsem se měla rozhodnout, co budu dělat po základní škole a doufala jsem, že budu i nadále studovat. Už v té době jsem objevila oblast, která odpovídala všem mým zálibám a zároveň mi otevřela dveře ještě k dalším možnostem, které by mě mohly zajímat. Studium zaměřené na design u mě započalo v roce 2016 v ateliéru Produktového designu na Střední uměleckoprůmyslové škole sklářské v Železném Brodě. Obor, který jsem studovala, mi nabídl mnoho. Umožnil mi projít celým procesem a to od navržení produktu po jeho zrealizování. Hlavní zaměření bylo obohacené dalšími předměty, ve kterých jsem se mohla průběžně zdokonalovat. Patřily mezi ně grafické editory, základy v konstrukcích, malba, kresba, dějiny umění a designu, technologie zaměřené na různé typy materiálů a nejvíce důležité odborné praxe. Příležitost, vyzkoušet si pracovat ve vybrané firmě, jsem měla možnost právě už na střední škole, čímž jsem získala užitečné zkušenosti do budoucna.

Výběr vysoké školy byl jednoznačně snazší a právě “*Sutnarka*” – Fakulta Ladislava Sutnara v Plzni mi nabídla skvělé prostředí a možnost nadále pokračovat v tom, co mě baví. Mezi první práce, které jsem tady zrealizovala, patřila klauzurní práce na téma *batoh*. Snahou bylo najít nový pohled na věc, kterou nosí téměř každý velmi často u sebe. Mou hlavní ideou při navrhování bylo připomenutí kousku historie v současnosti. Cílem bylo přiznat proplétání, převzaté z proutěné staré verze, v moderním provedení. K realizaci této myšlenky mi vypomohly popruhy, které plnily současně estetickou a současně praktickou stránku. Úkolem bylo vytvořit batoh, který můžeme využít při cestě do školy, zaměstnání, města a také k lehké výpravě do přírody. Jednoduchý design a variabilita vnější části s popruhy je předností. Proplétání na batohu nám dovoluje společně s obsahem, který uložíme dovnitř, vzít si s sebou také například láhev na pití, deštník, či karimatku, které snadno uchytíme za propletenou gumu a tak šetříme místo uvnitř batohu. Využít se dají také karabiny, které nám opět zvýší úložný prostor. Pro rozmístění popruhů jsem zvolila směry horizontální i diagonální, přesto však za konečný výrobek považuji ten, který je šitý s variantou popruhů v diagonálách. Myšlenka je stejná jako u jeho předchůdců, avšak design je posunutý kupředu a využití celého batohu je rozsáhlejší. U batohu jsem využila styl RollTop, který je v současnosti velmi oblíbený u mladé generace. Díky rolování se batoh snadno přizpůsobuje náplni a obsahu ve vnitřní části. Zapínání je nastavitelné do pozice, která je zrovna potřebná.



*Obr. 1, klauzurní práce na téma Batoh, 2020 (archiv autora)*

V každém ročníku byla vždy klauzurní práce doplněna semestrálním úkolem. V prvním semestru zadání znělo: *navrhnout hračku*. Cílem bylo vytvořit variabilní produkt, který bude nápomocný ve vývoji dítěte a se kterým se dítě bude moci zábavnou formou učit novým dovednostem. Například u miminek hrají látkoví a plyšoví kamarádi důležitou roli, podporují jejich mozkovou aktivitu i nabývání nových dovedností. Nejmenší si takto zároveň formují osobnost. U novorozenců jsou doteky a různé podněty zvláště důležité, protože v období prvních týdnů mají zvýšenou hmatovou citlivost. Tu mohou rodiče podněcovat právě hrou s měkkými hračkami. V raném věku se začíná rozvíjet jemná motorika, první slabiky, gesta a slova. Proto jsem se vydala směrem, který tento vývoj podpoří a zároveň příjemní. Pro zadané téma se nabízelo pracovat s motivy zvířátek. Zvolila jsem kombinaci materiálů příjemných na dotek tak, aby celkový dojem zapůsobil na malé děti i jejich rodiče. Zaujalo mě spojení dřeva a látky.



*Obr. 2, semestrální práce na téma Hračka, 2020 (archiv autora)*

Pracovat jsem chtěla s dřevěnou deskou nebo překližkou, ze které bych jejím ohýbáním vytvořila základní univerzální tvar těla. Mou představou bylo vytvořit sadu zvířátek, které se k danému tvaru těla budou nejlépe hodit a následně je bude možné mezi sebou vyměňovat a kombinovat. Nejvýraznějším prvkem se staly hlavičky zvířátek ušité do tvaru menších polštářků, které mohou sloužit k dalším účelům. Mezi nezbytné doplňky patří ocásky, různé dlouhé a barevné tkaničky a dřevěné knoflíky. Tkaničky a knoflíčky by měly sloužit k pospojování vybraných prvků a sestavování zvířátka. Díky proplétání se dají vytvořit různé vzory na vytvarované a perforované dřevěné desce.

Další práce, které bych zde chtěla zmínit, vznikly během druhého ročníku. Patří sem například klauzurní práce cílená na **měření času**. Měli jsme si najít vlastní způsob měření nebo přijít s něčím, co nám ho ozvláštňuje. Já jsem se vydala směrem, kdy si na jednom produktu můžeme více uvědomovat, jak vlastně naše planeta a čas sám o sobě funguje a s čím je spojený. Záměrem bylo naučit to hlavně i ty nejmenší. Inspirací se pro mě stala planeta Země a její pohyb, přesněji otáčení Země kolem své osy. Ukázat stylizovaně planetu, po které

se pohybujeme a krásné jevy, jako je den a noc. **Globo** je velmi dobrá pomůcka pro děti a zároveň jiným způsobem řešené hodiny. Čas se na lampičce posouvá velice pomalu, že to ani nepostřehneme, přitom z ní můžeme orientační čas vždy vyčíst. Konkrétní čas si můžeme spojovat se zobrazenou grafikou a nebo v případě globu jsou na spodní části dva ukazatele proti sobě. Nejde však o měření vteřin nebo minut, ale orientačně se ukazuje hodina a čas v jiných zemích a kontinentech.



*Obr. 3, GLOBO. klauzurní práce na téma Měření času, 2022 (archiv autora)*

Ve stejném semestru jsme měli možnost seznámit se s 3D tiskem porcelánu, což se stalo dalším tématem pro semestrální práci. V tuto chvíli jsme se zaměřili na novou technologii a snažili jsme se najít nejvhodnější cesty jak s ní pracovat. Téma bylo otevřené, ale hlavním cílem bylo nalézt nejvhodnější tvar pro tento způsob zpracování daného materiálu. Prvním krokem bylo vybrat si produkt, který pro to bude ideální. Výběr jsem měla sice širší, ale co mě již od počátku oslovovalo a lákalo, tak byl vztah porcelánu a elektřiny. Volila jsem ze dvou možností, které se mi nabízely, objímka nebo souprava zásuvka a vypínač. Vítězem se stala objímka neboli obal na objímku, jelikož se dala mnohem lépe s technologií 3D tisku kombinovat. Velice mě oslovovaly tvary, které vycházejí z čisté geometrie a postupně se deformují nebo rotují. Oblíbila jsem si tyto živé tvary, které velmi pěkně fungují jako celek

společně se žárovkou. Podstatné také bylo, že se tento tvar osvědčil v samotném tisku, který vyšel perfektně.



*Obr. 4, objímky, semestrální práce - technologie 3D tisku porcelánu, 2022 (archiv autora)*

## 2. VÝBĚR TÉMATU

Téma *Umění v designu* mi nabídlo možnost vybrat si ze široké škály různých přístupů k tvorbě a pohledů na svět a společnost. Mohla jsem si mezi nimi najít právě ten, který ve mně svými názory a přínosy rezonuje. Zvolené 20. století vnímám jako časy velkých společenských, průmyslových a řemeslných převratů a pokroků. Pro společnost se otevřely dveře nových a lepších zítřků a možností, které se velmi výrazně projevíly také v umění a designu. Při výběru jsem se chtěla zaměřit na směr nebo styl nějakého konkrétního umělce, se kterým jsem v jeho pohledu na umění a v jeho přínosu pro lidi v souladu a vnímám obor designu a umění v podobném duchu. Podstatné pro mě bylo najít smysl v oblasti, kterou bych se inspirovala a v podstatě ji podpořila v přítomnosti.

Inspirace uměním není v designu nic nového, dokonce bych řekla, že tyto dva obory jdou v ruku v ruce už od pradávna. Jde o tvůrčí procesy, které se řadu let doplňují. Začala jsem přemýšlet, jaký umělecký směr nebo styl bude odpovídat mým představám ohledně mé hlavní ideji, již jsem se držela už od začátku. Pravda je taková, že to pro mě nakonec zas tak jednoduché nebylo, jak se mi možná zprvu zdálo. Promítala jsem si všechny avantgardní směry, které všichni moc dobře známe, jako je kubismus, futurismus, expresionismus, dadaismus a surrealismus, ale také ostatní přední směry 20. století. Mezi nimi mi stále chybělo něco, co jsem hledala a proto jsem se pokusila zaměřit na ty méně známé.

Začala jsem se zabývat oblastí, která mě oslovila již v dřívější době, když jsem o ní poprvé slyšela na hodinách *dějin výtvarného umění* na střední škole. Jedná se o **organickou architekturu**, která se společně s ostatními tendencemi v architektuře začala ve větším měřítku objevovat po 2. světové válce. Téma **organické architektury** a bydlení se může pro velkou většinu společnosti jevit, vzhledem k malému povědomí o výskytu organických realizací, méně rozsáhlé. S ohledem na úzký vztah k přírodě je její přínos velmi důležitý jak pro architekturu, tak pro nás jako společnost. Symbióza člověka s rostlinnou a živočišnou sférou, která panuje právě u průkopníků tohoto stylu, je přesně ta oblast, ze které jsem chtěla čerpat. **Organická architektura** dokonale podporuje mé první myšlenky na zvolené téma bakalářské práce.

### 3. CÍL PRÁCE

Všichni jsme součástí konzumní společnosti, ve které si pouze málo z nás uvědomuje, jak vážná je environmentální krize a že je skutečně potřeba věnovat jí pozornost. Je sice pravda, že se do popředí čím dál více dostává snaha o udržitelnost zdrojů a ochrana přírody, přičemž architekti, designéři a výrobci mají za cíl naplnit požadavky současné společnosti, ale otázkou je, zda všichni zodpovědně přistupují také k dopadu jejich realizovaných projektů na budoucí generace. Ano, tento koncept o udržitelnosti zdrojů a ochrany přírody je v dnešní době velmi populární a často diskutován, ale i já sama vnímám, že v mnoha případech je vytvářen uměle, aby zmanipuloval trh a produkt se tak lépe prodával.<sup>1</sup> To je hlavní bod, který bychom se měli snažit uvést do rovnováhy. V rámci mé bakalářské práce jsem chtěla tvořit tak, abych pozitivním způsobem podpořila organickou tvorbu a přinesla do našich domovů něco blahodárného.

V první řadě jsem si dala za cíl přispět produktem, který bude dávat smysl a bude založen na efektivní a šetrné realizaci. Od začátku jsem se držela myšlenky: *vyzdvihnout skrze navržený produkt důležitost rovnováhy mezi námi lidmi a přírodou*. Zároveň jsem se na to snažila myslet během samotné realizace, a proto jsem se zaměřila na eliminaci negativního dopadu na životní prostředí. Velikou roli hrála správná volba výrobních procesů a použitých materiálů. Svou pozornost jsem se snažila obrátit na lokální trh a místní řemeslníky, aby se výrazně snížila doprava a podpořila se kvalitní ruční práce, která má často výrazně nižší dopad na životní prostředí.

Aby byla má myšlenka dostatečně pochopena, snažila jsem se zvolit produkt, u kterého vnímám, že má svým způsobem velmi vysoké uplatnění v našich životech. Zaměřila jsem se na *stoly*, u kterých trávíme během dne podstatně dlouhou dobu. Ve svém přístupu a myšlenkách jsem našla dokonalé souznění s organickou architekturou a proto jsem vybraný styl společně se svou představou chtěla parafrázovat do své bakalářské práce. Stejně jako přední architekti a umělci tohoto stylu, tak jsem se i já chtěla pokusit o vnesení přírodních prvků do mé práce a vytvořit dojem růstu přímo ze země. Chtěla jsem ukázat, jak je pro nás příroda nezbytná, ale i inspirativní a že je potřeba o ni pečovat pokud se tady chceme cítit dobře.

---

<sup>1</sup> Jan Petřš: Opravdu se inspirujeme přírodou?. *Czechdesign* [online]. 2017, 24. 2. 2017 [cit. 2023-04-14]. Dostupné z: <https://www.czechdesign.cz/temata-a-rubriky/jan-petrš-opravdu-se-inspirujeme-prirodou>

## 4. ORGANICKÁ ARCHITEKTURA

Aby byla má práce lépe pochopená, ráda bych předně více rozebrala téma **organické architektury** a její tendence v období minulého století. Ráda bych věnovala pozornost její historii, filozofii a vyzdvihla práce jejích nejslavnějších praktiků.

Na počátku 20. století v reakci na rychlou industrializaci a urbanizaci se začal dostávat více na povrch nový architektonický styl, kterým je už výše zmiňovaná **organická architektura**. Vyznačuje se harmonií mezi budovami a přírodním prostředím, na což klade značný důraz. Architekti, kteří přijali tento styl, použili přírodní formy a materiály k vytvoření struktur, které vypadaly, že organicky vyrostly ze země. Práce s přírodou a jejími zdroji byla velmi inspirativní také z hlediska výroby a použití nových technologií. Zároveň je důležité zmínit, že autoři zastávající tento styl architektury minimalizovali práci s neobnovitelnými materiály a navyšovali propojení s přírodou. V dnešní době je navracení se k přírodě trendem v architektuře i designu, bohužel je často neupřímý nebo velmi menšinový v souvislosti se zhoršující se ekologickou krizí.

Tendence čerpat a inspirovat se přírodou v architektuře a designu v duchu organiky se objevuje už dříve, ale v poválečném období 20. století začíná sílit a mít větší význam díky inovativním přístupům tehdejších umělců. Klíčové bylo zvětšování a přeplňování měst, kvůli kterému začali architekti hledat způsoby, jak budovy více sladit s přírodou, ve které své projekty realizovali. Věřili, že vytvořením budov, které hladce zapadnou do jejich okolí, mohou vytvořit harmoničtější a klidnější prostředí. Všichni architekti, zastávající tento styl, sdíleli hluboký respekt k přírodnímu světu a byli přesvědčeni, že budovy by měly být navrženy tak, aby jej zdokonalovaly a zároveň zcela nepohltily. Použití přírodních materiálů, jako je dřevo, kámen a cihly, bylo charakteristickým rysem **organické architektury**.

K **organické architektuře** měla také velmi blízko další dobová výtvarná umění a umělci (*Jean Arp, Isamu Noguchi, Barbara Hepworth nebo Henry Moore*), kteří rovněž využívali přírodní organické tvary, jenž zformulovaly do abstraktních obrazů a plastik.

Jedním z nejslavnějších praktiků **organické architektury** byl Frank Lloyd Wright, který věřil, že by umělci měli architekturu při své práci zakořenit do okolní krajiny. Při navrhování budov



by měli postupovat takovým způsobem, který zajistí, že se zdokonalí přírodní prostředí.<sup>2</sup> Na jeho práci je nahlíženo tak, že se mu podařilo docílit optima, kdy architektura budov dokonale zapadala do okolí a stala se součástí přírody. Došlo k přirozenému rozšíření krajiny.

Filozofie tohoto architektonického stylu je obecně založena na myšlence, že budovy by měly být s přírodou v souladu, nikoli jí dominovat. Architekti, kteří dodržují tento přístup, věří, že přírodnímu světu by mělo být umožněno vzkvétat a budovy by tomu měly odpovídat. To znamená, že jsou často navrženy tak, aby byly energeticky účinné a maximálně využívaly obnovitelné zdroje. Mohou také obsahovat prvky, jako jsou zelené střechy a živé stěny, které jim pomohou zapadnout do krajiny. S těmito prvky se můžeme setkávat také v dnešní době u malých rodinných domů nebo dokonce u autobusových zastávek.

---

<sup>2</sup> DOSTALÍK, Jan. \textit{Estetika organické architektury: ohlas díla F. L. Wrighta na Moravě} [online]. Brno, 2007 [cit. 2023-04-23]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/fqeg6f/>. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií. Vedoucí práce prof. PhDr. Jan Sedlák, CSc.

## 5. JEDNOTLIVÍ PŘEDSTAVITELÉ

Mezi významné architekty spojené s **organickou architekturou** patří Frank Lloyd Wright, Antoni Gaudí a Alvar Aalto. Jejich práce měla hluboký vliv na moderní architekturu a dodnes inspiruje architekty. Přední osobnosti, která tento styl nejvíce povznesla na světovou úroveň, byl bezpochyby Frank Lloyd Wright. Jedna z jeho nejslavnějších budov, Fallingwater, je dokonalým příkladem jeho organického přístupu. Dům je postaven na skalnatém svahu a zdá se být přirozeným vyústěním krajiny. Jeho další díla a přínos pro architekturu zmíním podrobněji níže a stejně tak budu věnovat pozornost dalším důležitým jménům **organické architektury**.

### 5.1. Frank Lloyd Wright

Architekt a autor citátu Frank Lloyd Wright (1957): „*Posláním architekta je pomáhat lidem porozumět tomu, jak učinit život krásnějším, svět lepším pro život, a dát životu rozum, rým a smysl.*”<sup>3</sup> zastával tento názor. Frank Lloyd Wright, kterého už jsem výše zmínila, je rozhodně největší osobností **organické architektury** ve 20. století. Také se o něm můžeme bavit, jako o prvním americkém architektovi, který vlivně a rozsáhle reagoval na architekturu v Evropě. Velmi často byly jeho budovy nazývány jako „*prérijní domy*”, on sám raději používal a zastával označení „*organická architektura*”, i přesto, že lásku k prériím nezapíral a dokonce často vyznával.<sup>4</sup> Získal také kulturní prvenství, tím že dokázal proměnit způsob, jakým se dnes staví a v podstatě i způsob, jak žijeme. Je autorem velkého množství děl různého typu, s tím, že z toho byla polovina realizována - konkrétně 532 projektů. Převážně Spojené státy mu mohou dodnes děkovat za jedny z nejinnovativnějších prostorů, které ho hodnotí jako jednoho z největších amerických architektů všech dob z pohledu Amerického institutu architektů.<sup>5</sup> Měl značný cit pro demokratický design. Vždy se snažil, aby jeho práce byla nejenom funkční, ale zároveň humánní a aby byla dostupná a přizpůsobená potřebě a představě každého klienta. Byl zastáncem architektury, která nebyla pouze stavbou, ale zároveň zlepšovala blaho společnosti. S F. L. Wright se pojí i výrok: „*Organický znamená pravdivý, řekl*

<sup>3</sup> Frank Lloyd Wright: *About Frank Lloyd Wright* [online]. Scottsdale, Arizona: Frank Lloyd Wright Foundation, c2017 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://franklloydwright.org/frank-lloyd-wright/>

<sup>4</sup> ŠEVČÍK, Oldřich. *Programy a prohlášení architektů XX. století: paralelní texty ke studiu dějin a teorie architektury*. 1999. Praha: ČVUT, 1999. ISBN 80-01-01940-3.

<sup>5</sup> Frank Lloyd Wright: *About Frank Lloyd Wright* [online]. Scottsdale, Arizona: Frank Lloyd Wright Foundation, c2017 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://franklloydwright.org/frank-lloyd-wright/>

*F. L. Wright – ve filozofickém smyslu podstatný, všude tam, kde se celek má k části, jako část k celku a kde se povaha materiálů, povaha účelu, povaha celkového provedení projevuje jako nutnost. Z této povahy vyplývá, jaký charakter může člověk budově propůjčit.”*<sup>6</sup> S vrcholným úspěchem se činnost Wrighta a stejně tak **organická architektura**, setkává ve chvíli, kdy byla postavena budova Fallingwater v Pensylvánii.<sup>7</sup>



*Obr. 5, Fallingwater, Pennsylvania – F. L. Wright, 1935*

Tuto ikonickou stavbu Wright vytvořil pro rodinu Kaufmann, která sdílela stejnou lásku k přírodě jako architekt.

Mezi architekturu, která mě inspirovala svým tvaroslovím, patří realizace exteriéru a interiéru správní budovu firmy Johnson Wax Company ve Wisconsinu. Ze zadání nové zakázky, která měla být postavena na předměstí v místě zbourané staré architektury, nebyl Wright vůbec nadšený. Chtěl prostor za městem v zeleni, místo toho musel tvořit, jak sám řekl F. L. Wright: „v naprosto nedůstojném okolí.”<sup>8</sup>

---

<sup>6</sup> ŠEVČÍK, Oldřich. *Programy a prohlášení architektů XX. století: paralelní texty ke studiu dějin a teorie architektury*. 1999. Praha: ČVUT, 1999. ISBN 80-01-01940-3. str. 464

<sup>7</sup> DOSTALÍK, Jan. *Estetika organické architektury: ohlas díla F. L. Wrighta na Moravě* [online]. Brno, 2007 [cit. 2023-04-23]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/fqeg6f/>. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií. Vedoucí práce prof. PhDr. Jan Sedlák, CSc.

<sup>8</sup> ŘEZNÍČKOVÁ, Alena. Stavba, která vypadá jako nahá žena ve vodě. *Idnes* [online]. 24. března 2012 [cit. 2023-04-17]. Dostupné z:

Přesto ale dokázal přispět další skvostnou prací, která i v těchto místech souzněla s přírodou. Hlavní vnitřní prostory firmy stojí podle jeho návrhů na šedesáti dutých sloupech sahajících do výšky 6,5 metrů. Připomínají svým zakončením květy leknínů. Co se návrhu exteriéru týče, prostředí, které tak odmítal, ho nakonec inspirovalo a díky tomu přišel s novým pojetím, kde nebyla umístěna okna směřující do okolí a byly použity zdi s nenápadným vstupem, které připomínají hrad. V této zakázce měl Wright navrhnout také kompletně celé vybavení interiérů.



*Obr. 6, interiéry pro správní budovu firmy Johnson Wax Com., Wisconsin – F. L. Wright, 1938*

Tvorba tohoto umělce je vskutku rozsáhlá, a jeho přínos pro umění, architekturu a design je velmi podstatný. Na závěr bych ještě ráda vyzdvihla známou realizaci Guggenheimova muzea, která je opět velmi výrazná a je též spojena se jménem Frank Lloyd Wright a **organickou architekturou**.

## **5.2. Alvar Aalto**

Další ikonou, která zastávala **organickou architekturu**, je všeučel narozený ve městě Kuortane ve středu Finska Hugo Alvar Henrik Aalto. Na designérské scéně uspěl jako architekt, designér a urbanista, který zvládl působivě propojit romantické a pragmatické myšlenky. Snažil se humanizovat architekturu prostřednictvím neortodoxního zacházení s formou a materiály. Svou kariéru odstartoval na přelomu 19. a 20. století pod vlivem

---

[https://www.idnes.cz/bydleni/architektura/budova-johnson-wax-od-architekta-wrighta.A120323\\_163208\\_architektura\\_rez](https://www.idnes.cz/bydleni/architektura/budova-johnson-wax-od-architekta-wrighta.A120323_163208_architektura_rez)

národního romantismu, kde hrála velmi podstatnou roli finská příroda a tradice. Nebránil se experimentům a snažil se vycházet také z dalších historických směrů, ale nikdy se nenechal zcela pohltit jejich konvencemi. Upřednostňoval heterogenní architekturu s inspirací od březových a borových lesů jeho rodné země až po klasickou a renesanční architekturu Středomoří. V reakci na Funkcionalismus společně F. L. Wrightem přenášejí svůj vztah k přírodě a racionalitu do své tvorby. Skvostnými Aaltovými architektonickými díly, pod těmito vlivy, se stalo například Sanatorium v Paimio nebo přestavba kulturního a kongresového centra Finlandia. Nahlížel na každou svou práci individuálně podle prostředí a potřeb, které měla splňovat a mohla tak nejlépe splynout s okolním prostředím.

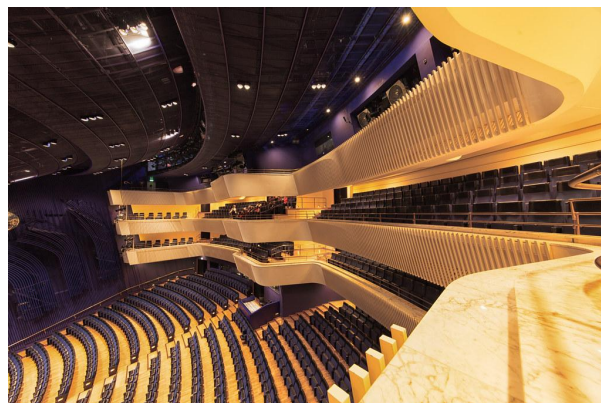


*Obr. 7, Kulturní a kongresové centrum Finlandia, Helsinky – Alvar Aalto, přestavba v roce 1975*

Stejně jako u Wrighta, tak i u Aalta můžeme sledovat dokonalé použití jednoduchých a čistých organických prvků. Práce, která mě zaujala, je rozhodně také stavba Aalto Theater, kterou můžeme vidět na obrázku níže.<sup>9</sup>

---

<sup>9</sup> HRABAL, Ondřej. *Alvar Aalto: Organický modernismus v architektuře a designu*. Brno, 2000. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta. Vedoucí práce PhDr. Dagmar Koudelková.



Obr. 8 a. 9, Aalto Theater, Essen, Německo –Alvar Aalto, 1988

Alvar Aalto je, jak už jsem zmínila, všeumělem a proto jeho architektonické práce doprovází řada ikonických návrhů nábytku a užitého umění. Na závěr bych ráda zmínila ještě jednu oblast, ve které Alvar vynikal. Díky spolupráci s firmou Iittala vznikly v roce 1936 ručně vyráběné skleněné vázy Savoy, které byly poprvé představeny na veletrhu v Paříži v roce 1937. Použitím organických křivek kopíruje tisíce finských jezer a zvlněných břehů.

Alvar Aalto má na svědomí založení nábytkářské firmy Artek, která patří možná mezi méně známé, ale zároveň velmi důležité v historii designu. Založil ji společně se svou manželkou Aino, Maire Gullichsen a Nils-Gustavem Hahlem, kteří si zakládali na myšlence: „*Prodávat nábytek a propagovat moderní kulturu bydlení prostřednictvím výstav a jiných vzdělávacích prostředků*“.<sup>10</sup> Ikonickým výrobkem se bezesporu stala třínohá dřevěná stolička, která je unikátní díky speciálnímu patentovanému postupu ohýbání dřeva, jenž je Aaltovým vynálezem. Co bych ještě na závěr k Aaltovi doplnila, tak je jeho úzká spojitost s dalšími designéry z jeho rodné oblasti, která spadá pod samostatnou kapitolu v dějinách designu. Skandinávský design je ojedinělý způsobem a tendencemi v navrhování a celé jejich filozofii, který se stal dokonale nadčasovým a proto sklízí veliký úspěch i na dnešní scéně. Zmiňuji ho právě kvůli jeho tendencím, které jsou značně příbuzné se zde představovaným architektonickým stylem.

---

<sup>10</sup> Artek. *Artek: Společnost* [online]. Helsinky: Artek oy ab, 1935, 1935 [cit. 2023-04-15]. Dostupné z: <https://www.artek.fi/en/company>



Obr. 10, dřevěná třínohá stolička pro firmu Artek – Alvar Aalto, 1933, Obr. 11, skleněné vázy Savoy pro firmu Iittala – Alvar Aalto, 1936

Designéři v této oblasti mají výrazný vztah k přírodě a materiálu a v jejich tvorbě nemůžeme přehlédnout organické prvky. Příkladem může být rovnou několik jmen, Bruno Mathsson uspěl se židlí, v jejímž podpůrném systému jsou ukryty tvary skákavého koníka. Židle Mattiase Ljunggrena pojmenovaná „Kobra“ připomíná křivky vztyčeného hada a také Aaltovi známé skleněné vázy kopírují břehy jezer finské krajiny.<sup>11</sup> Stejně jako u **organické architektury** se každý z nich snažil udržovat útulné a kvalitní prostředí, aby přispíval ke zlepšení každodenního života.<sup>12</sup> Obecně se jejich domy a interiéry snaží přírodu příliš nenarušovat a pokud možno s ní splynout.

### 5.3. Antoni Gaudí

Posledními jmény, které bych chtěla v rámci **organické architektury** zmínit, jsou zároveň i prvními, kteří zastávají tendence stylu, který se dostal nejvíce do popředí ve 20. století.

<sup>11</sup> Skandinávský styl: Výjimečnost „skandinávského stylu“ je založena na eleganci, stylové vytříbenosti, civilizované jednoduchosti a vysoké kvalitě provedení. [online]. Česká republika: Czechdesign, 2004 [cit. 2023-04-12]. Dostupné z: <https://www.czechdesign.cz/temata-a-rubriky/skandinavsky-styl>

<sup>12</sup> Dánský modernismus: o tradici, úctě k přírodě a velkém talentu [online]. [cit. 2023-04-12]. Dostupné z: doi:<https://www.designville.cz/blog/odkaz-danskeho-modernismu>

Jedním s nich je katalánský umělec a architekt Antoni Gaudí, který patří mezi osobnosti zařazující do své tvorby organické prvky. Z jeho díla je zřejmé, že za zdroj nevyčerpatelné inspirace považuje přírodu. Sklízí ve své době velké množství úspěchů a získává si úctu architektů a inženýrů. Gaudí se stal bezpochyby průkopníkem inovativních konstrukčních řešení a virtuózních stavebních provedení. Jeho velkou inspirací bylo tvrzení, které pronesl Eugène Viollet-le-Duca: „*Pravdivou architekturu určují nutně dvě věci. Musí být pravdivá vzhledem ke stavebnímu programu a vzhledem ke konstrukčním metodám. Pravdivost k programu znamená, že plní přesně a jednoduše podmínky dané potřebou; pravdivost ke konstrukčním metodám znamená, že používá materiály s ohledem na jejich kvality a vlastnosti... čistě umělecké otázky symetrie a zjevné formy jsou pouze sekundárními podmínkami vedle našich hlavních principů.*“<sup>13,14</sup> K přírodě měl blízký vztah už od jeho dětství a ve škole byl perfektní v geometrii, což bylo dost možná klíčové v jeho budoucí práci. Díky tomu mohl vidět svět v dokonalé a specifické perspektivě. Mezi nedokončené experimentální dílo patří stavba Sagrada Família, její stavba skončila po tragické smrti Gaudího v roce 1926.



Obr. 12, Sagrada Família, Barcelona – Antoni Gaudí, nedokončená stavba 1926

Tato architektura kombinuje gotické prvky s jedinečnými plynoucími a organickými formami. Gaudí působí na přelomu a počátku 20. století, kde můžeme sledovat odlišné přístupy

---

<sup>13</sup> FRAMPTON, Kenneth. *Moderní architektura: kritické dějiny*. Praha: Academia, 2004. ISBN 80-200-1261-3. str.77

<sup>14</sup> DOSTALÍK, Jan. \textit{Estetika organické architektury: ohlas díla F. L. Wrighta na Moravě} [online]. Brno, 2007 [cit. 2023-04-23]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/fqeg6f/>. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií. Vedoucí práce prof. PhDr. Jan Sedlák, CSc.



v organice u jeho nástupců. Jeho tvorba vychází ze secesních křivek a osobité symboliky. Úchvatné dílo s prvky organického designu v modernistické architektuře je Casa Mila v Barceloně. Gaudí v tomto případě nepoužil jeho charakteristické prvky jako barevné kachle a mozaiky. Místo toho tady dominuje mimořádně organický, možná spíše až biomorfní design. Tvar fasád je inspirován mořským vlněním, ocelové prvky poukazují na rostlinné formy a stopy v interiéru budovy působí jako hrudní koš obrovské velryby. I přes takto bujně postavenou budovou je architektura navržena velmi účelně.<sup>15</sup>



*Obr.13, Casa Mila, Barcelona – Antoni Gaudí, 1910*

---

<sup>15</sup> CRUICKSHANK, Dan. *Zázraky lidského umu: Architektura od počátku věků do současnosti*. Londýn: Dorling Kindersley Limited, 2019. ISBN 978-80-242-6930-6.

## 6. PROCES TVORBY

Při výběru tématu bakalářské práce jsem si byla jistá, že jde o oblast, která mi nabídne veliký prostor. Už od začátku jsem se snažila držet stále v podobném duchu, a to přesto, že se zvolené umělecké směry a následně i kompletně celé návrhy začaly postupně značně rozcházet. Původně jsem se chtěla věnovat akustické malbě, se kterou je člověk blíže spojen díky hlubšímu a odlišnému vnímání tónů skrze vizuální zobrazení. Hlavní idea spočívala ve vnímání jednotlivých předmětů díky akustice, by mohla být velmi výrazným prvkem mé konečné práce. Od akustiky jsem nakonec ustoupila, ale hlavní myšlenku se zaměřem na předměty, které nás běžně obklopují a prohlubují naše vztahy k nim, jsem udržela a chtěla jsem se jí stále zabývat. Ve chvíli, kdy jsem si ujasnila mou představu, jakým směrem bych se ráda vydala, bylo potřeba v rozmanité škále možností zvolit pro realizaci mé bakalářské práce tu nejvhodnější oblast. Tímto průzkumem jsem se dostala k rešerši jednotlivých umělců, stylů, hnutí a dalších skupin, které v té době působili a nakonec jsem dospěla k **organické architektuře**.

### 6.1. Rešerše a průzkum trhu

Stejně jako při každém projektu bylo důležité seznámit se s vybraným tématem, oblastí, cílovou skupinou a zároveň si správně stanovit výsledný cíl celé této práce. Hlavní idea se zakládala na stejném sdělení a přínosu už od prvních návrhů, ale bylo velmi důležité položit si otázky: Proč? Co? A jak?, abych se mohla vydat směrem, který bude dávat smysl. V první řadě jsem se zaměřila na rešerši celého 20. století jako takového a vytyčila si body, kterými bych se chtěla dále během své práce zabývat. Následně jsem si rozebrala jednotlivé umělecké směry, styly, hnutí, studia i umělce, mezi kterými zvítězila **organická architektura**, která reagovala na industrializaci v minulém století. Lákala mě skrze její přínos pro společnost v tehdejší době a otevřela mi další obzory, kterým jsem chtěla věnovat pozornost, protože se z nich vyrýsovaly klíčové body pro mou práci.

Mimo rešerši architektonického stylu, který jsem si vybrala, bylo třeba zaměřit se také na další aspekty, jenž se v mé práci vyskytovaly. Zaměřila jsem se na dnešní i tehdejší trh, co se tvarů a materiálů týká. Původně jsem totiž chtěla věnovat pozornost tehdejším technologiím a způsobům výroby, které bych skrze mou práci v současnosti opět obnovovala. Nakonec v tomto ohledu zas tak radikální změna u mé práce pro současnost neproběhla. Přesto jsem se chtěla na přístupy ve výrobě zaměřit. Snažila jsem se věnovat zvýšenou pozornost tradičním řemeslům, která od nástupu industriálních převratů začala značně trpět a ustupovat do stínu

masové výroby. Zaměřila jsem se tedy na řemesla působící ve 20. století a jejich úpadek v dnešní době. To všechno úzce navazovalo na výběr daného výrobku, prostřednictvím kterého bych ráda předala všechny mé myšlenky. Bylo důležité, aby zvolený produkt korespondoval s postupem a výběrem výrobních postupů. Souběžně s tím jsem věnovala pozornost spolupráci člověka s přírodou, konkrétně s jednotlivými rostlinami. Snažila jsem se, aby na této spolupráci byla má bakalářská práce postavena a to doslova reálně i symbolicky. Těmto proudům inspirace bych chtěla věnovat více pozornosti v následujících kapitolách, kde rozeberu každý z nich jednotlivě.

### **6.1.1. Předměty každodenního použití**

Všechny předměty, jako nábytek, dekorace, nástroje či přístroje nám nejenže usnadňují práci, ale zároveň mohou výrazně ovlivnit náš pohled na sebe samého, na celou společnost a celý svět. My lidé a všeobecně celá společnost se vyvíjí a každou chvíli se objevují na scéně nové inovace a pokroky. I zdánlivě prosté inovace mohou přinést a podnítit až nepředvídatelné a velmi převratné změny. To, že design je právě jedním ze strůjců, jež ovlivňuje společnost, si designéři uvědomují, ale ne každý s tím nakládá správně. Díky striktně prosazenému designu může vzniknout i značná manipulace se společností a ta, pokud je vědomá, má svá úskalí. K tomu rozhodně patří skutečnost, že o tom, co je žádoucí a vhodné, má každý trochu jiné představy. To je ale také hlavní důvod proč design sílí a nabývá dokonce politických rozměrů. V různých kulturách a politických systémech se často objevují a uplatňují designové filozofie.<sup>16</sup>

Tím chci říct, že je velmi důležité, jakým způsobem navrhujeme a co vlastním designem předáváme. Já bych mou práci chtěla podpořit symbiózu, která se projevuje v organické architektuře, už samotným výběrem materiálů, které nejsou tolik zatěžující pro planetu a existuje možnost jejich snadného návratu do přírody nebo jejich recyklace či upcyclace. Chtěla jsem také ukázat, že zodpovědným výběrem materiálu a zvoleným procesem výroby je možné získat předměty s hlubším a cennějším významem, což by vedlo k prohloubení vztahu se zhotoveným předmětem. Žijeme ve světě, kde momentálně převažuje kvantita nad kvalitou a to nevede k ničemu dobrému.

Řešením není zastavit výrobu, ale tvořit kvalitní produkty, které díky naší péči budou trvanlivé a budou mít své uplatnění i pro další generace a neskončí mezi rychlým odpadem na skládce. Když se zaměříme na množství věcí, které nás obklopují a uvědomíme si, že velkou část z nich

---

<sup>16</sup> NORMAN, Donald A. *Design pro každý den*. USA: Dokořán, 2010. ISBN 978-80-7363-314-1.

už ani nepoužíváme, tak bysme se měli zamyslet nad tím, co je pro život důležité. Více věcí nás neudělá šťastnějšími a jsme v situaci, kdy už je skutečně důležité přemýšlet zodpovědněji. Tyto problémy dnešní doby se pro mě staly klíčovými při tvorbě. Snažila jsem se zaměřit na produkt, který v domácnosti běžně používáme, často je středem místnosti a trávíme u něj značnou část dne. Do něj jsem chtěla interpretovat živý prvek, který nás přiměje o celý produkt více pečovat a věnovat mu dostatečnou pozornost, aby nám mohl dlouhodobě sloužit. Vybraným produktem se stal stůl.

### 6.1.2. Stůl

Stůl, jako produkt, má svým způsobem značné postavení v našich životech, jak už jsem naznačila v předchozích kapitolách. Když se nad tím zamyslíme, může nám dojít, že u stolu prožíváme velkou část dne. Máme stoly jídelní, konferenční, barové, venkovní, pracovní nebo také herní. Obklopují nás téměř všude, venku, vevnitř a my je během dne akorát střídáme. V případě jídelního stolu se můžeme bavit o místě a výrobku v domácnosti, který by měl být základem fungující rodiny. Díky jeho významu ve společnosti si získal status „*centrum rodiny a dění*“. Už z minulosti se jídelní stůl stal nejrepresentativnějším místem v domě. Sezení kolem stolu ve společnosti se stává prostorem pro diskusi, pracovištěm i pohodovým dějištěm her a zábavy. Stůl se možná jeví jako jednoduchý kus nábytku, tvořený rovnou deskou a několika nohami, ale je současně velmi důležitým nástrojem fungující společnosti po řadu generací.<sup>17</sup>

### 6.1.3. Rostliny

Rostliny se vyskytují na mnoha místech kolem nás, jsou nám potravou, lékem pro oko, léčivem pro tělo a bohatou zásobárnou široké škály materiálů. Každodenně čerpáme sílu z přírodních zdrojů a využíváme produkty, které vznikly zpracováním rostlin. Rostlinná říše je drahocenná oblast, které bychom měli věnovat zvýšenou pozornost. A to je jedním z důvodů, proč jsem se rozhodla pro zakomponování rostlin do mého produktu. Jsou to živé organismy, ale často jsou vnímány pouze jako dekorace nebo jakési živé kulisy kolem nás, což vystihuje výraz rostlinná slepota.<sup>18</sup> V dřívějších dobách byl možná vztah lidí k přírodě bližší. S úctou sledovali její projevy, pečovali o rostliny a zjišťovali k čemu všemu jsou užitečné a jaké blahodárné účinky mají.

---

<sup>17</sup> Ke stolu: design, materiály, nábytek. *CIRKULUM* [online]. Praha, 2016, 14. 03. 2020 [cit. 2023-04-18]. Dostupné z: <https://www.cirkumo.cz/ke-stolu/>

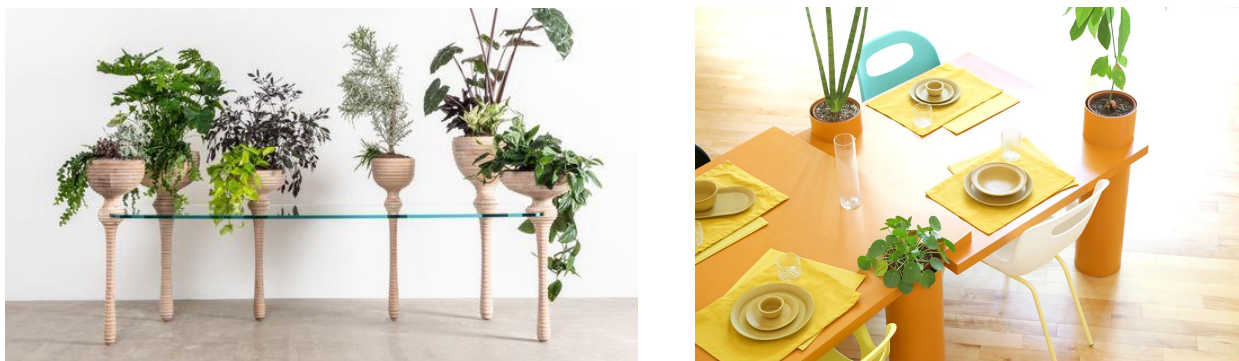
<sup>18</sup> CALVO, Paco. *Planta sapiens: o inteligenci rostlin*. Brno: KAZDA, 2022. ISBN 978-80-7670-096-3.



*Obr. 14, produktová fotografie (archiv autora)*

Kolik z nás si v dnešní době jde do přírody natrhat bylinky? Pověštinou se k nám dostávají ve formě produktů prodáváných v plastových obalech a pouze se štítkem „rostlinné”. Proto jsem chtěla svým produktem přinést do prostředí tvořeného lidmi kousek přírody, o kterou je zapotřebí pečovat a díky tomu je nám dána možnost sledovat vývoj a uvědomovat si proces života.

#### 6.1.4. Průzkum trhu



*Obr. 15, Javorové květináče – Heatherwick Studio, 2020 a obr. 16, Grow on Me Tables – After Architecture, 2021*



*Pokopoko table – Studio Wooyoo, 2019*

#### 6.2. Realizace

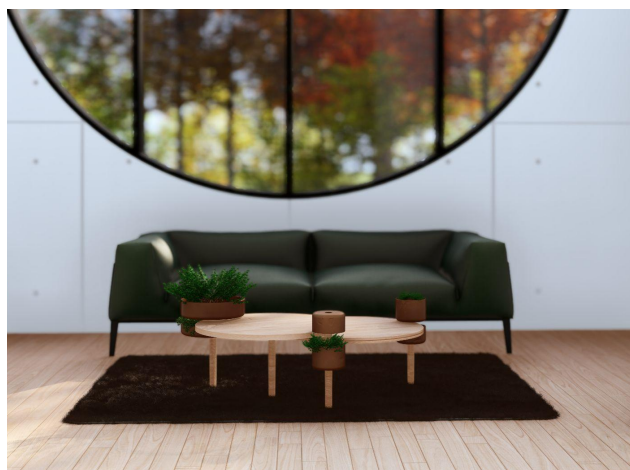
Ve chvíli, kdy už jsem měla rozhodnuto, jak bude konečný výrobek vypadat, bylo potřeba upřesnit, jaký použiji materiál a na jaké technologie výroby se zaměřím. Část inspirace spočívala a vycházela z vybraného tématu, tudíž z **organické architektury** a designu ve 20. století, kde dominovaly materiály jako dřevo, kámen, cihly a kovové konstrukce. Já jsem se v mé práci zaměřila na materiál, který se v tomto směru začal objevovat v nábytku a získal si vysoké postavení při nových konstrukčních řešeních. Stalo se jím dřevo, konkrétně

překližka, kterou jsem použila na větší část, celého stolu, včetně dřevěné nohy. Nedílnou součástí celého produktu je kovový stojan s květináčem. Zvažovala jsem, který materiál pro tuto část použiji. Pro květináč se zprvu nabízela keramika, kterou bych podpořila kámen, jenž byl v **organické architektuře** značně využíván. Podstatné ale bylo, aby celý produkt fungoval a byl dostatečně stabilní. Z tohoto důvodu jsem pro finální produkt zvolila kov. S ohledem na všechny okolnosti jsem nakonec zvolila hliník společně s ocelí, který mi nabídl široký výrobní prostor a dostatečnou pevnost a stabilitu. Dřevěnou část tvoří stolové desky s centrální nohou, které samostatně nestojí. Jsou závislé na stojné kovové noze s deskou zakončenou květináčem, skrze který je integrován přírodní prvek, jenž vyžaduje stálou péči.

## 7. FINÁLNÍ NÁVRH

Finální návrh stolku vyplývá ze spojení mého osobním přístupem, inspirací **organickou architekturou** a svým způsobem organickou v umění a designu obecně. Jak už jsem několikrát zmiňovala, snahou bylo propojit navrhovaný produkt s přírodou, konkrétně rostlinami, které jsme schopni v domácích podmínkách obstarávat. Chtěla jsem, aby bylo z konečného výrobku patrné, jak je důležité být s přírodou v symbióze. Proto jsem navrhovala jednotlivé segmenty tak, aby dřevěné stolky nemohly fungovat bez květináče, stejně tak, jako my lidé nemůžeme fungovat bez přírody. Snažila jsem se, aby hlavní tvary vycházely z přírody a byly organické. Svým způsobem jsem se držela slov organických designérů, kteří usilovali o dojem růstu jejich architektury přímo ze země. Tyto tendence nakonec selektovali mé návrhy a já se dostala k odlehčenému tvarosloví, které může připomínat květiny na louce nebo stromy v lese. Pro realizaci mého návrhu jsem se snažila zaměřit na co nejšetrnější přístup ve výrobě a dostupnost. Materiálově vyhrálo dřevo – konkrétně březová překližka, která je dostupnější, ale rozhodně bych v budoucnu chtěla využít masivní materiály. Dalším použitým materiálem je kov – kombinace hliníku a oceli, které jsou povrchově ošetřeny komaxitem. Dřevěnou část tvoří stolové desky s centrální nohou, které jsou závislé na stojné kovové noze s deskou a zakončenou květníkem, skrze který je integrován přírodní prvek, jenž vyžaduje stálou péči.

### 7.1. Návrhy a vizualizace



*Obr. 18 a 19, prvotní návrhy stolku s použitím závitové tyče na nohu – vizualizace (archiv autora)*





*Obr. 20, konečné návrhy stolku Forresto– vizualizace (archiv autora)*

## 8. TECHNOLOGIE VÝROBY



*Obr. 21, vyrobené květináče za pomoci technologie kovotlačitelství (archiv autora)*

Na výrobě jsem spolupracovala s jednotlivými řemeslníky. U kovových komponentů bylo nejsložitější vyřešit tvar květináče, tak aby nebyl příliš složitý na výrobu a zároveň splňoval nejdůležitější konstrukční funkci celku. Zaměřila jsem se na technologii kovotlačitelství. Jde o způsob výroby, o kterém se obecně ví velmi málo, ač nás předměty, vyrobeny tímto způsobem, obklopují. Jedná se o umělecké řemeslo, které je dokonalé svou jednoduchostí pracovního postupu. Společně s používaným zařízením umožňuje výrobu závislou pouze na jednom člověku a současně vyžaduje značnou zručnost.<sup>19</sup> Výroba si vyžádala jednodušší křivky, aby nebylo nutné použít složitější formy. Při konzultacích s panem Jiřím Polednem, který se kovotlačitelstvím zabývá a poskytl mi pomoc, jsme společně vyřešili tvar květináčů, tak aby splňovaly vše podstatné. Na stojnou kovovou část bylo potřeba nechat vyříznout kruhové desky, které jsou propojeny centrální nohou. Tato kovová konstrukce vznikla v dílně Jaroslava Válka. Veškeré kovové komponenty byly na závěr ošetřeny komaxitem.

Při výrobě dřevěných stolových desek jsem spojila své síly s místním truhlářstvím Remy design, ve kterém mi Jan Šantavý zajistil březovou překližku včetně jejího opracování na CNC strojích. Zhotoveny byly desky o průměru 520 mm. Odpad z překližky jsem se snažila

<sup>19</sup> *Kovotlačitel: o kovotlačitelství* [online]. Praha: Internet123 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://kovotlacitel.com/o-kovotlacitelstvi/>

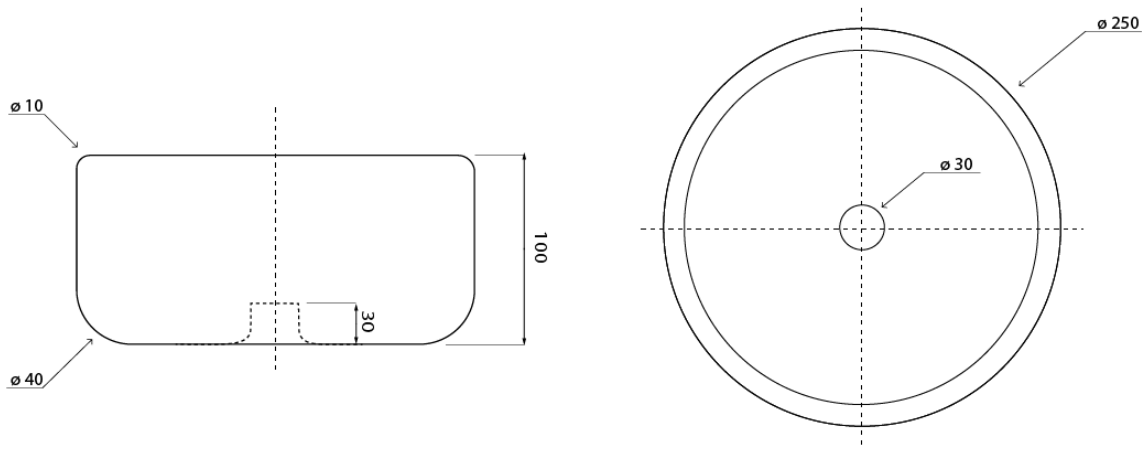
eliminovat a proto jsem využila přibližně 90 % z desky. Tento zbytkový materiál jsem použila pro rozšíření centrální nohy, které umožňuje větší stabilitu celého komplexu. Díky spolupráci se Štěpánem Kadlecem byly vyrobeny dřevěné nohy. V první fázi této výroby jsem slepila tři vrstvy překližky ze zbytkového materiálu a nechala je dostatečně vytvrdnout. Následovalo soustružení slepených částí do požadované křivky, která plynule navazuje na centrální nohu, která se šroubuje ke stolové desce. Nakonec jsem veškerý dřevěný povrch ošetřila přírodním voskem.



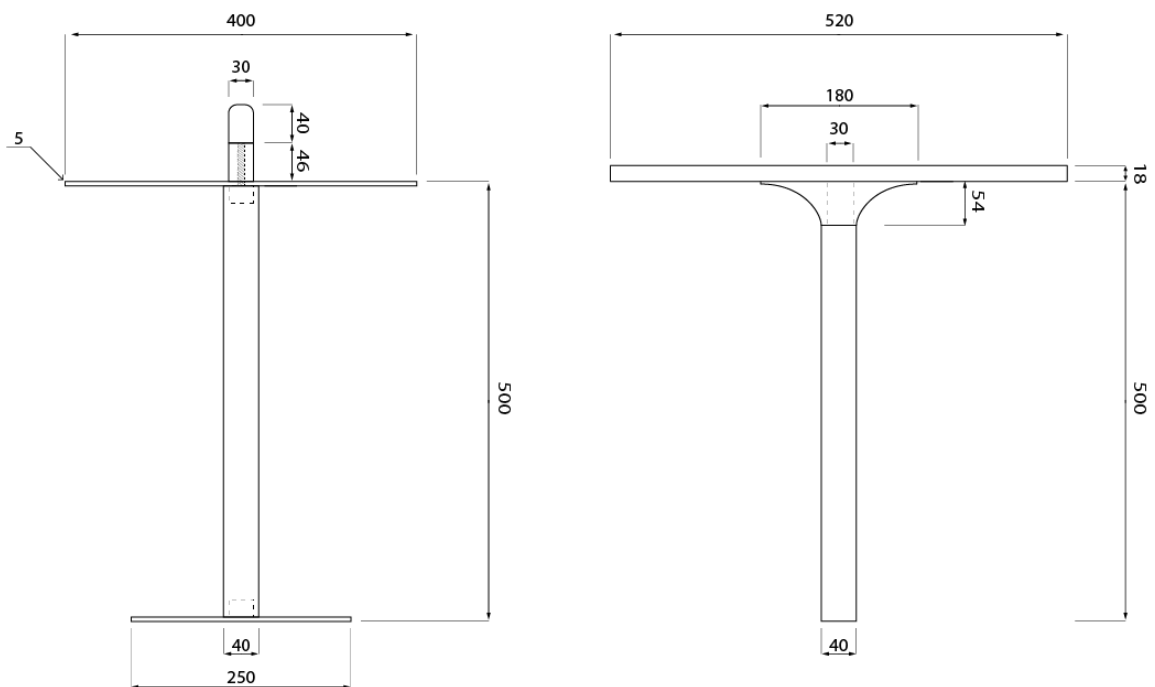
*Obr. 22, výroba vyztužení a rozšíření pro dřevěné nohy (archiv autora)*

Mým záměrem bylo, aby stolový komplex obsahoval co nejmenší množství spojovacích komponentů a zároveň byl snadno rozebíratelný a skladný. Hlavním spojem je šroub, který byl klíčovým prvkem při navrhování. Původně jsem zamýšlela, že zhotovím centrální nohu závitovou. Posouvaly by se na ni květináče a utahovali dřevěné desky. Tam se ale vyskytlo několik problémů a proto jsem zvolila pouze utahovací šroub nad květináčem, který společně s deskou funguje jako stahovatelná noha.

## 8.1. Technický výkres



Obr. 23, technický výkres – parametry květináče (archiv autora)



Obr. 24, technický výkres – parametry kovového (vlevo) a dřevěného (vpravo) stolu (archiv autora)

## 9. PRODUKTOVÉ FOTOGRAFIE



*Obr. 25, produktová fotografie (archiv autora)*



*Obr. 26, produktová fotografie (archiv autora)*



*Obr. 27, produktová fotografie (archiv autora)*



*Obr. 28, produktová fotografie (archiv autora)*



*Obr. 29, produktová fotografie (archiv autora)*

## 10. ZÁVĚR

### 10.1. Přínos v daném oboru

Mou bakalářskou prací bych ráda podpořila organiku v designu a poukázala skrze ni na vztah mezi lidmi a přírodou prostřednictvím použitého konstrukčního řešení u stolu **Forresto**. Snažila jsem se vytvořit komplet, který obrazně i symbolicky představuje princip symbiózy, rovnováhy a harmonie.

**Forresto** je komplex kombinovaný z libovolného množství dřevěných stolů ve spojení s kovovým stojanem, z nichž každý sám o sobě nemůže zcela plnit svou funkci. **Forresto** naplní svůj správný účel pouze při vzájemném společném propojení jednotlivých komponentů. Což v přeneseném významu poukazuje právě na vztah mezi člověkem a přírodou, na vztah člověka s člověkem a člověka v rodině, přičemž rodina je základem společnosti, která tvoří svět. I tento proces symbolizuje růst, o který je potřeba náležitě pečovat a vážit si ho – inspirováno výrokem, který řekl architekt a autor citace Adolf Loos: „*Každý kus nábytku, každá věc, každý předmět vypráví příběhy. Byt není nikdy hotov: vyvíjí se s námi a my v něm.*“<sup>20</sup> Princip růstu zde umocňuje rostlina, které je potřeba věnovat náležitou péči a když si uvědomíme celý životní cyklus například stromu, tak tento obraz hovoří za vše...*semeno v zemi klíčí, výhonek roste a sílí v mohutný strom, který nám, mimo mnohého dalšího, poskytne také materiál pro vytvoření stolů, jež právě teď používáme.* Každý z nás může přispět úctou a vděčností a také třeba tím, že stromek nebo rostlinu, kterou vypěstuje ze semínka na **Forrestu**, může po čase přenést zpět do lesa nebo zahrady.

Z tohoto důvodu se přimlouvám a podporuji myšlenku pěstování různých druhů rostlin v domácích podmínkách, jelikož jsem přesvědčená o tom, že má smysl podněcovat lidi v péči o ně a vést je k uvědomělému žití v souladu s přírodou, což je přínosem nejen pro design, ale pro celou planetu.

---

<sup>20</sup> LOOS, Adolf. *Řeči do prázdna: 1897-1900*. Hodkovičky [Praha]: Pragma, c 2014. ISBN 978-80-7349-404-9.



## 10.2. Silné stránky

Mezi silné stránky rozhodně patří variabilita celého kompletu současně s hravou a jednoduchou manipulací jednotlivými segmenty. Díky těmto silným stránkám je snadná změna v uspořádání stolů do různých formací, což nám umožňuje vytváření stolních ploch podle potřeb. Jednotlivé dřevěné stoly fungují na principu vkládání do záchytného meziprostoru tvořeného květníkem zvrchu a spodní podpůrnou kruhovou plochou, která je posazená na kovový stojan. V této fázi nejsou potřeba žádné šrouby ani jakékoliv nářadí. Jediný samostatný šroub se nachází ve spodní části kovového stojanu. U dřevěných stolků jsou šrouby součástí nohy. Na výše popsané navazuje též snadná skladnost a jednoduchá výměna jednotlivých dílů. Celý komplet nabízí širokou škálu možností, například barevné ladění kovových komponentů i obsáhlou volbu materiálu pro dřevěné prvky, případně tónování jejich povrchu. Silnou stránku vytváří živý rostlinný prvek zasazený do květináče, jež celý produkt oživuje a díky náležitě péči může prohlubovat vztah člověka s přírodou.



*Obr. 30, produktová fotografie (archiv autora)*

### **10.3. Slabé stránky**

Aktuálně bych mezi slabší stránky zařadila materiál. Při následující výrobě bych raději pracovala s tvrdším typem dřeva (např. buk, dub, ovocné dřeviny,..) s ohledem na povrchovou odolnost při používání. Pro exkluzivní kusy by byl vhodný masivní materiál. Pozornost si zaslouží samotné květináče, u kterých bych příště zvolila větší sílu plechu z praktických důvodů i pro lepší manipulaci bych zvažila vyzvednutí středového hrdla, kterým prochází závit. Květináč považuji za citlivý bod celé sestavy, jelikož může dojít k jeho snadnému zneužití pro jiné účely, které nejsou v souladu s nosnou myšlenkou celé bakalářské práce. Mezi slabé stránky se v tuto chvíli řadí stabilita celého kompletu, na které je potřeba zapracovat a najít ideální způsob, jak dokonale zpevnit jednotlivé stolky mezi sebou.

## RESUMÉ

My bachelor's thesis focuses on art in design, specifically organic architecture, which I would like to promote through my final product. Throughout the realisation, I have studied and explored the relationship between man and nature, which I have tried to implement in my work. The final product should figuratively and symbolically point to this important symbiotic connection. The design of the table is such that the tabletops cannot function independently, but only when supported and secured by a metal stand with a planter. In essence, I used the same principle that works everywhere and in everything around us. At the same time, by integrating a living element into my work, I aimed to increase interest in plants and to encourage everyone to take care of them, as well as the things we own. Because the moment we take better care of the things in our homes, we can significantly reduce the materials we would take from nature. For this reason, I find it very interesting to cultivate plants that are native, as well as herbs or trees that can be grown in the conditions of the our homes. This way we can observe the whole process of their growth and when the time is right, we can plant the germinated plants in our garden. At that moment, we give back to nature at least a small piece of what we have taken from it. Encouraging people to take care of plants and the nature we take for granted is not only good for design, but also for the whole planet, including us.

## SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

**Artek. Artek: Společnost** [online]. Helsinky: Artek oy ab, 1935, 1935 [cit. 2023-04-15].

Dostupné z: <https://www.artek.fi/en/company>

**CALVO, Paco.** *Planta sapiens: o inteligenci rostlin.* Brno: KAZDA, 2022. ISBN 978-80-7670-096-3.

**CRUICKSHANK, Dan.** *Zázraky lidského umu: Architektura od počátku věků do současnosti.* Londýn: Dorling Kindersley Limited, 2019. ISBN 978-80-242-6930-6.

**Dánský modernismus: o tradic, úctě k přírodě a velkém talentu** [online]. [cit. 2023-04-12].

Dostupné z: doi:<https://www.designville.cz/blog/odkaz-danskeho-modernismu>

**DOSTALÍK, Jan.** \textit{Estetika organické architektury: ohlas díla F. L. Wrighta na Moravě} [online]. Brno, 2007 [cit. 2023-04-23]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/fqeg6f/>. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií. Vedoucí práce prof. PhDr. Jan Sedlák, CSc.

**FRAMPTON, Kenneth.** *Moderní architektura: kritické dějiny.* Praha: Academia, 2004. ISBN 80-200-1261-3.

**Frank Lloyd Wright: About Frank Lloyd Wright** [online]. Scottsdale, Arizona: Frank Lloyd Wright Foundation, c2017 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z:

<https://franklloydwright.org/frank-lloyd-wright/>

**HRABAL, Ondřej.** *Alvar Aalto: Organický modernismus v architektuře a designu.* Brno, 2009. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta. Vedoucí práce PhDr. Dagmar Koudelková.

**Jan Petrš: Opravdu se inspirujeme přírodou?** *Czechdesign* [online]. 2017, 24. 2. 2017 [cit. 2023-04-14]. Dostupné z:

<https://www.czechdesign.cz/temata-a-rubriky/jan-petrš-opravdu-se-inspirujeme-prirodou>

**Ke stolu: design, materiály, nábytek. CIRKULUM** [online]. Praha, 2016, 14. 03. 2020 [cit. 2023-04-18]. Dostupné z: <https://www.cirkumo.cz/ke-stolu/>

**Kovotlačitel: o kovotlačitelství** [online]. Praha: Internet123 [cit. 2023-04-16]. Dostupné z: <https://kovotlacitel.com/o-kovotlacitelstvi/>

**LOOS, Adolf. Řeči do prázdna: 1897-1900.** Hodkovičky [Praha]: Pragma, c2014. ISBN 978-80-7349-404-9.

**NORMAN, Donald A. Design pro každý den.** USA: Dokořán, 2010. ISBN 978-80-7363-314-1.

**ŘEZNÍČKOVÁ, Alena.** Stavba, která vypadá jako nahá žena ve vodě. Idnes [online]. 24. března 2012 [cit. 2023-04-17]. Dostupné z: [https://www.idnes.cz/bydleni/architektura/budova-johnson-wax-od-architekta-wrighta.A120323\\_163208\\_architektura\\_rez](https://www.idnes.cz/bydleni/architektura/budova-johnson-wax-od-architekta-wrighta.A120323_163208_architektura_rez)

**Skandinávský styl: Výjimečnost „skandinávského stylu“ je založena na eleganci, stylové vyříbenosti, civilizované jednoduchosti a vysoké kvalitě provedení.** [online]. Česká republika: Czechdesign, 2004 [cit. 2023-04-12]. Dostupné z: <https://www.czechdesign.cz/temata-a-rubriky/skandinavsky-styl>

**ŠEVČÍK, Oldřich. Programy a prohlášení architektů XX. století: paralelní texty ke studiu dějin a teorie architektury.** 1999. Praha: ČVUT, 1999. ISBN 80-01-01940-3.

**Skandinávský styl: Výjimečnost „skandinávského stylu“ je založena na eleganci, stylové vyříbenosti, civilizované jednoduchosti a vysoké kvalitě provedení.** [online]. Česká republika: Czechdesign, 2004 [cit. 2023-04-12]. Dostupné z: <https://www.czechdesign.cz/temata-a-rubriky/skandinavsky-styl>

## SEZNAM PŘÍLOH

**Obrázek 1** – klauzurní práce na téma *Batoh*, 2020 (archiv autora)

**Obrázek 2** – semestrální práce na téma *Hračka*, 2020 (archiv autora)

**Obrázek 3** – *GLOBO*. klauzurní práce na téma *Měření času*, 2022 (archiv autora)

**Obrázek 4** – *objímky*, semestrální práce - *technologie 3D tisku porcelánu*, 2022 (archiv autora)

**Obrázek 5** – *Fallingwater, Pennsylvania* – *F. L. Wright*, 1935

([https://res.cloudinary.com/simpleview/image/upload/v1519147997/clients/laurel-redesign/Fallingwater2\\_d2bd17ed\\_bc1c\\_9e9e\\_efe5708a1993361d\\_33810ce5-b3ba-475c-9575-cc1d3ac42d24.jpg](https://res.cloudinary.com/simpleview/image/upload/v1519147997/clients/laurel-redesign/Fall%20ingwater2_d2bd17ed_bc1c_9e9e_efe5708a1993361d_33810ce5-b3ba-475c-9575-cc1d3ac42d24.jpg))

**Obrázek 6** – *Interiéry pro správní budovu firmy Johnson Wax Com., Wisconsin* – *F. L. Wright*, 1938

(<https://corp-uc1.azureedge.net/-/media/sc-johnson/scj-building-and-locations/howe-street/frank-lloyd-wright-great-workroom-16x9.jpg>)

**Obrázek 7** – *Kulturní a kongresové centrum Finlandia, Helsinky* – *Alvar Aalto*, přestavba v roce 1975

(<https://visit.alvaraalto.fi/app/uploads/2018/05/helsinki-finlandia-talo-kuva-rune-snellman-alvar-aalto-museo-2-1000x666.jpg>)

**Obrázek 8** – *Aalto Theater, Essen, Německo* – *Alvar Aalto*, 1988

([https://pr1.nicelocal.com.de/Mj0D4EpuWP-6-szOO-JnNA/1120x700,q85/4px-BW84\\_n0QJGVPszge3NRBsKw-2VcOifrJljPYFYkOtaCZxxXQ2UWhg0TMtCmXJBOeKWd0UezluzzeRC\\_8gcDH7Rg5TjSHRod2fWDxd1ZTy3viaTQcww](https://pr1.nicelocal.com.de/Mj0D4EpuWP-6-szOO-JnNA/1120x700,q85/4px-BW84_n0QJGVPszge3NRBsKw-2VcOifrJljPYFYkOtaCZxxXQ2UWhg0TMtCmXJBOeKWd0UezluzzeRC_8gcDH7Rg5TjSHRod2fWDxd1ZTy3viaTQcww))

**Obrázek 9** – *Aalto Theater, Essen, Německo* – *Alvar Aalto*, 1988

(<https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcR0acdNpjctdVBO22Katl-6BPcr0kWblsZ8tw&usqp=CAU>)

**Obrázek 10** – *Alvar Aalto, dřevěná třínohá stolička pro firmu Artek*, 1933

(<https://www.designville.cz/data/images/w585h359/9/37539.jpg>)

**Obrázek 11** – *Alvar Aalto, skleněné vázy Savoy pro firmu Iittala*, 1936

(<https://www.scandinavia-design.fr/IITTALA/images/aalto-collection-mood-1920.jpg>)<sup>3</sup>

**Obrázek 12** – *Sagrada Familia, Barcelona* – *Antoni Gaudí*, nedokončená stavba 1926

(<https://ia.eferrit.com/ia/bfcc4ac4f94d355f.jpg>)

**Obrázek 13** – *Casa Mila, Barcelona – Antoni Gaudí, 1910*

*(<https://desperado.cz/media/wpage/3366/singlecolumn/d63b69a52d46f88c9e2a1d0567923096.jpg>)*

**Obrázek 14** – *Produktová fotografie (archiv autora)*

**Obrázek 15** – *Javorové květináče – Heatherwick Studio, 2020*

*(<https://www.dezeen.com/2020/09/10/stem-desk-heatherwick-studio-connected-london-design-festival/>)*

**Obrázek 16** – *Grow on Me Tables – After Architecture, 2021*

*(<https://design-milk.com/grow-on-me-tables-bring-people-plants-together/?epik=dj0yJnU9WWctTU9pQWNOQ3BKZWFRakRUclFjREZ6SzR6Mm9CQmImcD0wJm49aUV5MWFiQ056Y2lw aVJzVkRRLVVKOSZ0PUFBQUFBRIJlbGJZ>)*

**Obrázek 17** – *Pokopoko table – Studio Wooyoo, 2019*

*([https://www.contemporist.com/tables-with-small-pockets-for-plants/?utm\\_source=feedburner&utm\\_medium=email&utm\\_campaign=Feed%3A+contemporist+%28CONTEMPORIST%29](https://www.contemporist.com/tables-with-small-pockets-for-plants/?utm_source=feedburner&utm_medium=email&utm_campaign=Feed%3A+contemporist+%28CONTEMPORIST%29))*

**Obrázek 18-19** – *prvotní návrhy stolku s použitím závitové tyče na nohu – vizualizace (archiv autora)*

**Obrázek 20** – *konečné návrhy stolku Forresto– vizualizace (archiv autora)*

**Obrázek 21** – *Výrobené květináče za pomoci technologie kovotlačitelství (archiv autora)*

**Obrázek 22** – *Výroba vyztužení a rozšíření pro dřevěné nohy (archiv autora)*

**Obrázek 23** – *Technický výkres – parametry květináče (archiv autora)*

**Obrázek 24** – *Technický výkres – parametry kovového a dřevěného stolu (archiv autora)*

**Obrázek 25-30** – *Produktová fotografie (archiv autora)*